

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๘/๒๕๕๓

วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ (กรณีนายมะสุเซ็น มะสุยี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑)

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ส่งเรื่องผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีนายมะสุเซ็น มะสุยี ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลรัฐธรรมนูญรับเรื่องไว้ตามข้อกำหนด ๑ ข้อ ๑๐ เพื่อดำเนินการต่อไป

ตามคำร้องสรุปความได้ว่า นายมะสุเซ็น มะสุยี (ผู้ถูกร้อง) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๐ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๖) และมาตรา ๑๐ (๔) ดังนั้น นายมะสุเซ็น มะสุยี จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรก ภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ครั้งที่สองเมื่อพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ และครั้งที่สามเมื่อพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาหนึ่งปีภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ชี้แจงว่า นายมะสุเซ็น มะสุยี ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้ง ๓ ครั้ง ทั้งๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนาโดยการทำหนังสือแจ้งให้ทราบและชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวรวมทั้ง ๔ ครั้ง คือ ครั้งแรกตามหนังสือลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ ซึ่งได้รับการตอบว่าได้ทำบัญชีดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และได้จัดส่งทางไปรษณีย์ภัณฑ์ชนิดลงทะเบียนตามหลักฐานการส่งลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ครั้งที่สอง ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้ นายมะสุเซ็น มะสุยี ทราบว่าได้ตรวจสอบแล้วไม่พบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวและไม่ได้รับการตอบกลับ จึงมีหนังสือแจ้งครั้งที่สาม

ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ เตือนให้ดำเนินการให้ถูกต้องโดยด่วน ต่อมาจึงมีหนังสือฉบับสุดท้าย ครั้งที่ ๔ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แจ้งให้ดำเนินการให้เรียบร้อยภายใน ๑๕ วันนับแต่วันรับหนังสือ และไม่มีการชี้แจงใดๆ ตอบกลับมา คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า นายมะสุเซ็น มะสุยี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า นายมะสุเซ็น มะสุยี (ผู้ถูกร้อง) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีตามคำสั่งลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๐ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ตามรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ครั้งที่สองเมื่อพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ และครั้งสุดท้ายภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ดังกล่าวทั้ง ๓ ครั้ง ทั้งๆ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ทำหนังสือแจ้งให้ทราบและชี้แจงข้อเท็จจริงรวมถึง ๔ ครั้ง โดยครั้งแรกตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องตอบว่าได้ทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ เรียบร้อยแล้ว และได้ส่งทางไปรษณีย์ภัณฑ์ชนิดลงทะเบียนตามหลักฐานการส่งลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ครั้งที่สองส่งหนังสือ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่าได้ตรวจสอบแล้วไม่พบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ดังกล่าว แต่ไม่ได้รับการตอบจากผู้ถูกร้อง จึงมีหนังสือครั้งที่สาม ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ และครั้งสุดท้าย ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ให้ผู้ถูกร้องดำเนินการภายใน ๑๕ วัน และไม่ได้รับการตอบจากผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญทั้งด้วยวาจาและโดยหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ มาตลอดโดยส่งทางไปรษณีย์ภัณฑ์ (ลงทะเบียน) พร้อมแนบสำเนาเอกสารของใบรับฝากไปรษณีย์ภัณฑ์ในประเทศมา ๓ ฉบับ พร้อมคำรับรองสำเนาถูกต้อง ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ทั้ง ๓ ฉบับ

สำเนาใบรับฝากไปรษณีย์ภัณฑ์ในประเทศฉบับแรก ฝากส่งวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ที่ทำการไปรษณีย์นครราชสีมา ผู้รับเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ป. ถนนพิษณุโลก ดุสิต กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๓๐๐ ลักษณะเอกสารเป็น “จดหมาย” และ “จำหน่ายด่วน” ค่าบริการ ๓ บาท

สำเนาใบรับฝากไปรษณีย์ ฯ ฉบับที่สอง ฝากส่งที่นครราชสีมา วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงาน ป.ป.ช. ลักษณะเอกสารเป็น “จดหมาย” ค่าบริการ ๖ บาท

สำเนาใบรับฝากไปรษณีย์ ๑ ฉบับที่สาม ฝากส่งที่เดียวกัน วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ลักษณะเอกสารเป็น “จดหมาย” ค่าบริการ ๗ บาท

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เดือนเป็นจำนวน ๔ ครั้ง โดยทำเป็นหนังสือ ๔ ฉบับในช่วงเวลาทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๑ ถึงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ รวมเป็นเวลา ๑๕ เดือน หรือ ๑ ปีกับอีก ๗ เดือน ทั้ง ๆ ที่ผู้ถูกร้องจะต้องยื่นครั้งแรกภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ แต่เวลาล่วงเลยมาถึง ๕ เดือน ทางสำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือเตือนฉบับแรก ซึ่งถือเป็นข้อสังเกตประการหนึ่ง ที่ผู้ถูกร้องไม่สนใจจะยื่น เมื่อมีหนังสือเตือนครั้งแรก ผู้ถูกร้องตอบว่าได้ส่งเอกสารทางไปรษณีย์แล้ว ดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เดือนครั้งที่สองโดยแจ้งด้วยว่าไม่ได้รับหนังสือและเอกสารตามที่ผู้ถูกร้องส่งมา ต่อจากนั้นก็ไม่ได้รับเอกสารใดๆ จากผู้ถูกร้องอีก แต่ผู้ถูกร้องยืนยันว่าได้ส่งเอกสารมาถึงสามครั้งตามหลักฐานสำเนา “ใบรับฝากไปรษณีย์ภัณฑ์ในประเทศ” ทั้ง ๓ ฉบับที่ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณา พิจารณาจากใบรับฝากไปรษณีย์ภัณฑ์แล้วมีข้อสังเกตที่ผู้ถูกร้องไม่สนใจกับปัญหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือครั้งที่สอง ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๑ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่าจะคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้รับเอกสารที่ผู้ถูกร้องส่งมาให้และไม่ได้รับการตอบจากผู้ถูกร้องอีกเลย แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้อง แสดงการส่งเอกสารถึง ๓ ครั้ง และเป็นการส่งแบบ “จดหมาย” ทั้ง ๓ ครั้ง เมื่อรู้ว่าฉบับแรกไม่ถึงปลายทางแล้วควรจะต้องส่งฉบับที่ ๒ และฉบับที่ ๓ เป็นแบบ “ตอบรับ” เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า เอกสารถึงผู้รับปลายทางแล้วจริง แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ติดตาม ทั้ง ๆ ที่มีเวลายาวนานในช่วงปลายปี ๒๕๔๑ ถึงต้นปี ๒๕๔๒ สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือเตือนถึง ๒ ครั้ง คือหนังสือลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๑ และลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๒ ในที่สุดสำนักงาน ป.ป.ช. จึงส่งหนังสือเตือนเป็นครั้งสุดท้าย ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เพื่อแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและดำเนินการให้ถูกต้องภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ ผู้ถูกร้องจึงได้ตอบกลับมาตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ โดยขอให้ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งแบบฟอร์มคำชี้แจงรายละเอียดให้ เนื่องจากไม่มีแบบฟอร์มตลอด ถึงสำเนาคำชี้แจงขาดเสียหมดเนื่องจากถูกน้ำฝน

สรุปแล้ว บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ซึ่งผู้ถูกร้องจะต้องยื่นครั้งแรกภายในสามสัปดาห์ นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งคือภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และผู้ถูกร้องได้ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คงยังไม่ได้รับ ส่วนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ที่ผู้ถูกร้องจะต้องยื่นในครั้งที่สอง และครั้งที่สาม คือภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๐ และภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๑ ก็ยังไม่มีกรยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ประการใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ